

OPȚIUNILE DE EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ ALE ABSOLVENȚILOR DE CLASA A VIII-A

DOCUMENT CONCEPT
SUPUS CONSULTĂRII

1. SITUAȚIA ACTUALĂ

1.1 OPȚIUNILE ABSOLVENȚILOR DE CLASA a VIII-a

Absolvenții învățământului gimnazial au în prezent următoarele posibilități de continuare a studiilor:

- prin învățământul liceal;
- prin învățământul profesional.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- a) filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- c) filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este în prezent de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de minimum 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015¹; o serie de operatori economici, împreună cu unitățile de învățământ, au dezvoltat primele experiențe de introducere a elementelor învățământului dual în învățământul profesional;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu², formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de

¹ Organizat conform art. 23 (1) din Legea Educației Naționale. Înlocuiește învățământul profesional cu durata de 2 ani, organizat după clasa a IX-a introdus în anul școlar 2012/2013, în curs de lichidare.

² Formă introdusă ca urmare a desființării rutei de pregătire profesională prin Școala de Arte și Meserii organizată în conformitate cu prevederile OMECTS nr. 5730/ 2010 cu privire la aprobarea *Metodologiei de organizare și desfășurare a stagiilor de pregătire practică pentru dobândirea calificării profesionale de nivel 2* (actual nivel 3)

calificare de nivel 3 al Cadrelui național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

În anul 2014, prin OUG 94, a fost introdusă posibilitatea de organizare a învățământului profesional în sistem dual³, după învățământul obligatoriu (începând cu vârsta de 16 ani), desfășurat pe baza unui contract de muncă. Formarea profesională în sistem dual combină învățarea la locul de muncă într-o companie cu educația și formarea profesională într-o unitate de învățământ, cu scopul de a obține o calificare profesională, concomitent cu oferirea posibilității continuării studiilor. Preponderentă în acest caz, spre deosebire de învățarea bazată pe școală, este învățarea la locul de muncă, în companie, pe baza unui contract încheiat între companie și cel care se formează.

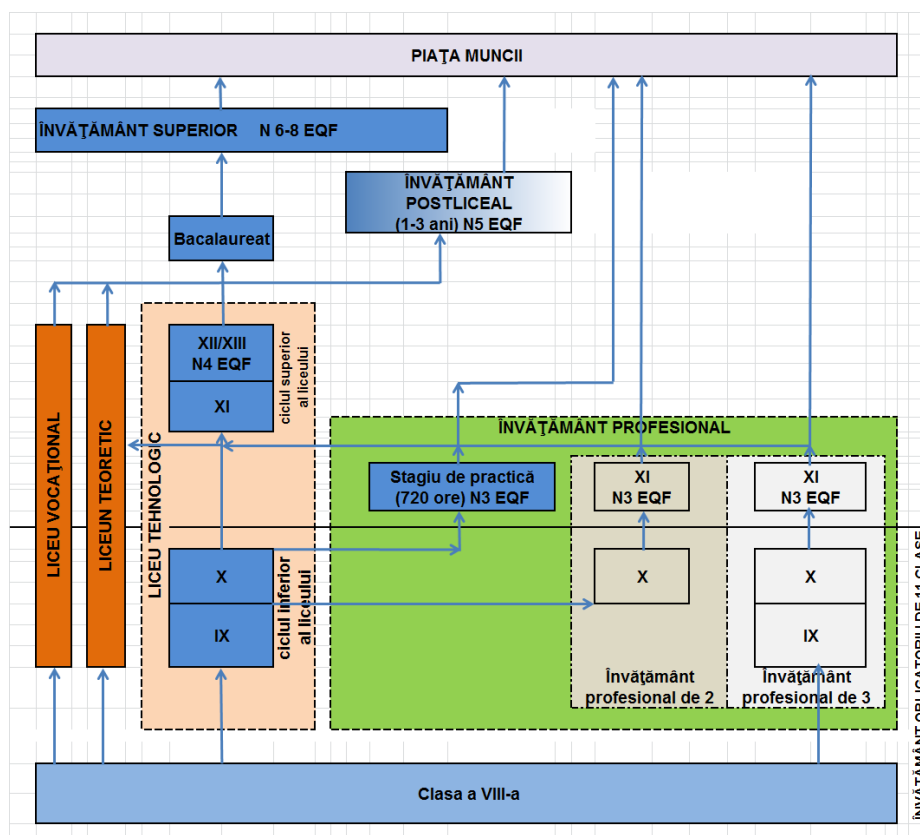
Mobilitatea elevilor

În timpul școlarizării în învățământul liceal, un elev se poate transfera în învățământul profesional cu durata de 3 ani, în aceeași clasă.

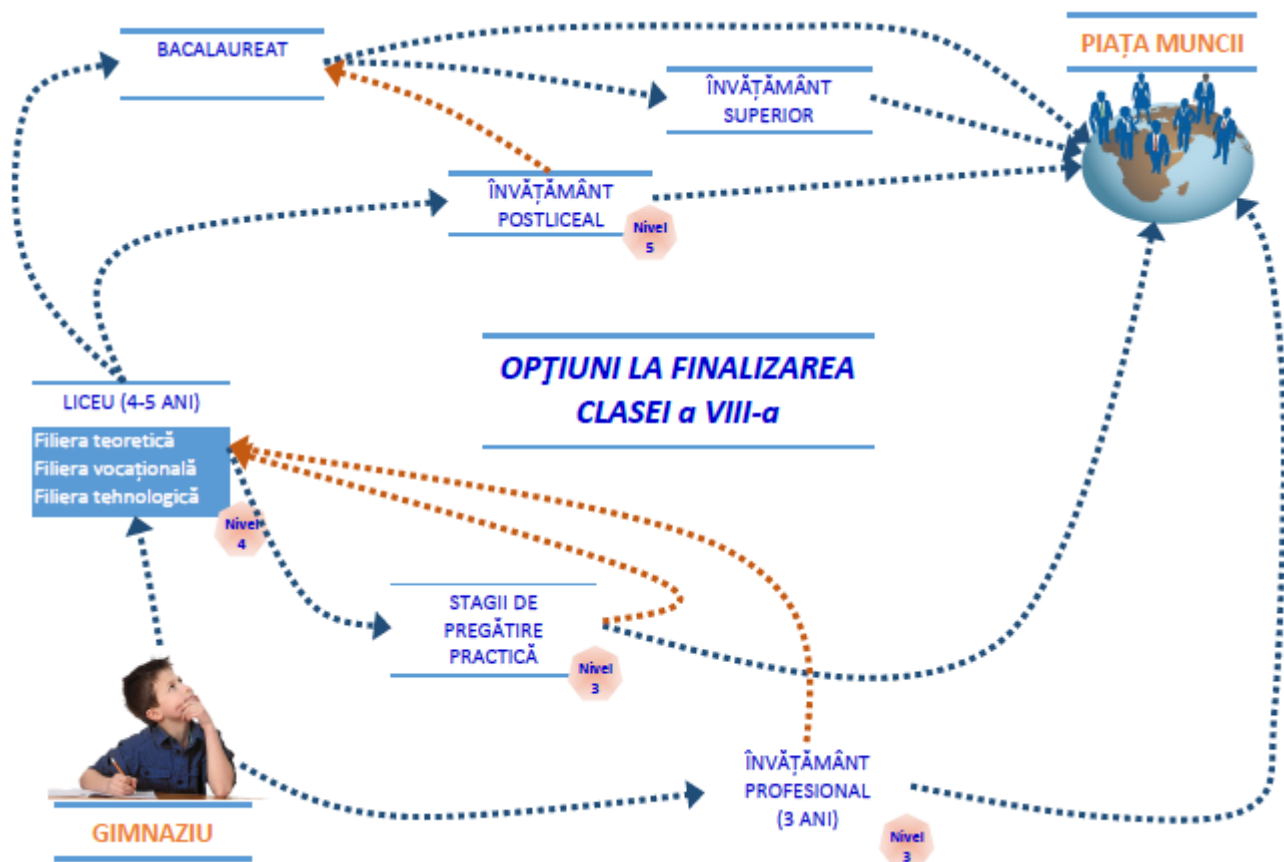
Elevii care au finalizat clasa a IX-a a învățământului profesional se pot transfera doar în clasa a IX-a a învățământului liceal. Elevii din clasele a X-a și a XI-a din învățământul profesional se pot transfera în clasa a X-a din învățământul liceal. Absolvenții învățământului profesional pot să-și continue studiile în ciclul superior al învățământului liceal (clasa a XI-a).

Transferurile se efectuează după susținerea examenelor de diferență și cu respectarea celorlalte condiții generale, stipulate în Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

Opțiunile absolvenților de clasa a VIII-a în prezent

³ Formă de organizare care nu a fost aplicată până în prezent

1.2 FACILITĂȚILE DE CARE BENEFICIAZĂ ELEVII ȘI OPERATORII ECONOMICI

A. Facilități pentru elevii din învățământul liceal și profesional

I. de la bugetul de stat:

- bursa profesională, în cuantum de 200 lei/lună, pentru elevii care urmează pregătire prin învățământ profesional;
- sprijin financiar „Bani de liceu”, în cuantum de 180 lei/lună, pentru elevii care se află în întreținerea familiilor al căror venit brut lunar pe membru de familie, realizat în ultimele 3 luni anterioare depunerii cererii, este de maximum 150 lei, precum și pentru elevii care beneficiază de o măsură de protecție ori aflați sub tutelă sau curatelă, cu respectarea condiției de venit;
- decontarea parțială a costurilor transportului⁴;
- manuale școlare gratuite⁵.

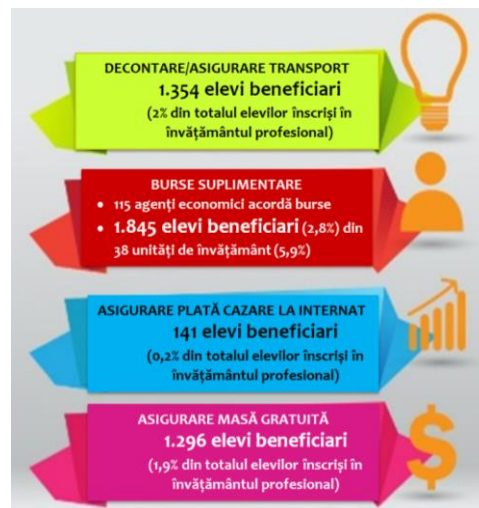
II. din partea companiilor, pentru elevii din învățământul profesional și profesional de tip dual⁶

⁴ Conform art.84 din Legea Educației Naționale

⁵ Conform art. 69 din Legea Educației Naționale

- Burse suplimentare acordate de agenții economici parteneri;
- Decontare/asigurare transport;
- Asigurare plată cazare la internat;
- Asigurare masă gratuită.

Facilități oferite de operatorii economici în cadrul învățământului profesional de tip dual, în anul școlar 2015-2016

B. Facilități pentru operatorii economici:

a) prevăzute de Codul fiscal⁷

Firmele care acordă burse și drepturi pentru cazare și transport pentru elevi scad din impozitul pe profit sumele aferente în următoarele condiții: suma totală acordată să se încadreze în limita maximă de 3% din cifra de afaceri și să nu depășească 20% din impozitul pe profit datorat.

b) prevăzute în Legea privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților⁸

Angajatorii:

- beneficiază de un **stimulent financiar lunar, în cuantum de 50% din valoarea indicatorului social de referință (250 lei)**, pentru fiecare elev (începând de la vârsta de 16 ani) sau student încadrat în muncă, în baza unui contract individual de muncă pe durată determinată, egală sau mai mică decât durata vacanței. Contractul, încheiat în condițiile legii, poate fi cu normă întreagă sau, după caz, cu timp parțial sau muncă temporară, numai dacă durata misiunii de muncă temporară este egală sau mai mică decât durata vacanței;
- stimulentele financiare se poate acorda pentru o perioadă de maximum 60 de zile lucrătoare într-un an calendaristic, pe perioada vacanțelor.

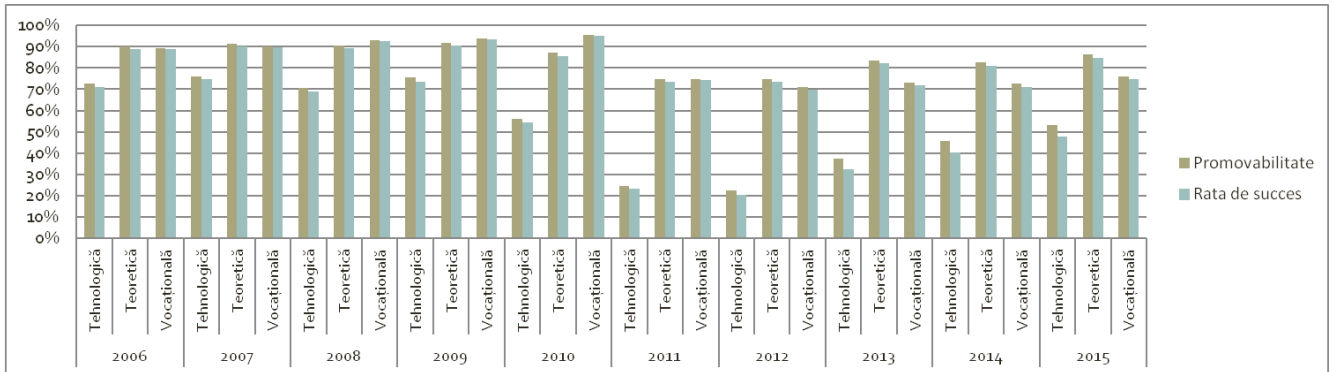
⁶ Învățământul profesional de tip dual se referă la experiențele de introducere a elementelor învățământului dual în învățământul profesional, realizate de operatorii economici în parteneriat cu unitățile de învățământ.

⁷ Legea nr. 227 din 2015 privind Codul fiscal, actualizat cu Legea nr. 358 din 31.12.2015, și care conține Normele metodologice aprobate prin H.G. 1/2016

⁸ Legea nr. 72/2007, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 217 din 30.03.2007, cu modificările și completările ulterioare, consolidate prin OUG nr. 126/2008

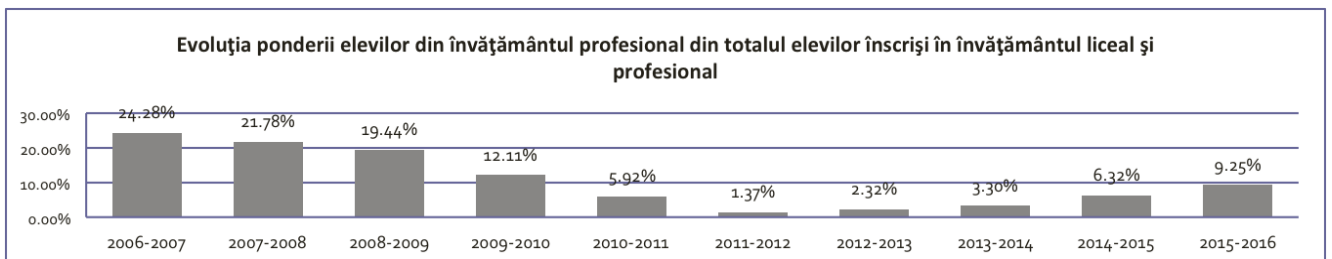
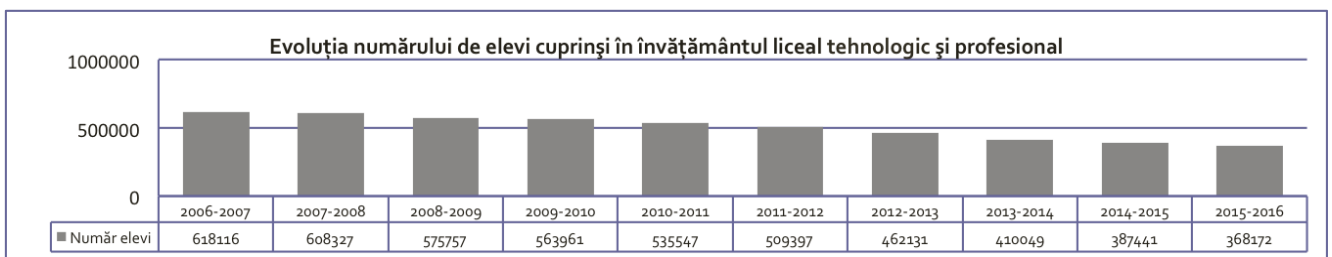
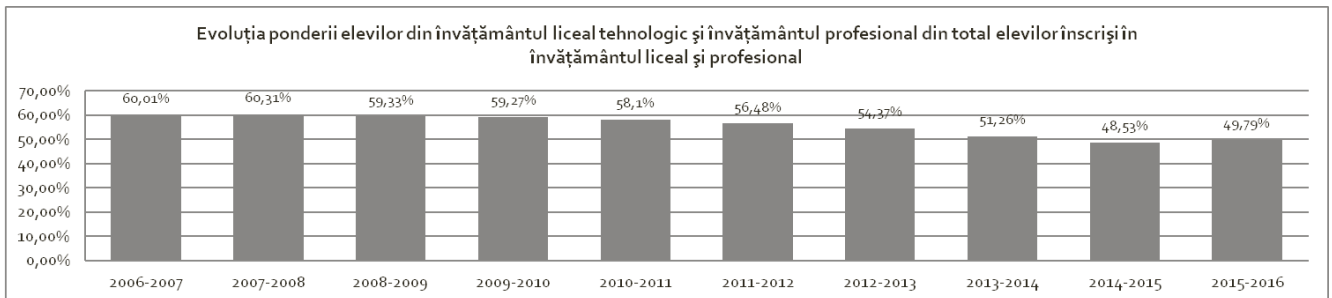
1.3 DATE STATISTICE – ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL

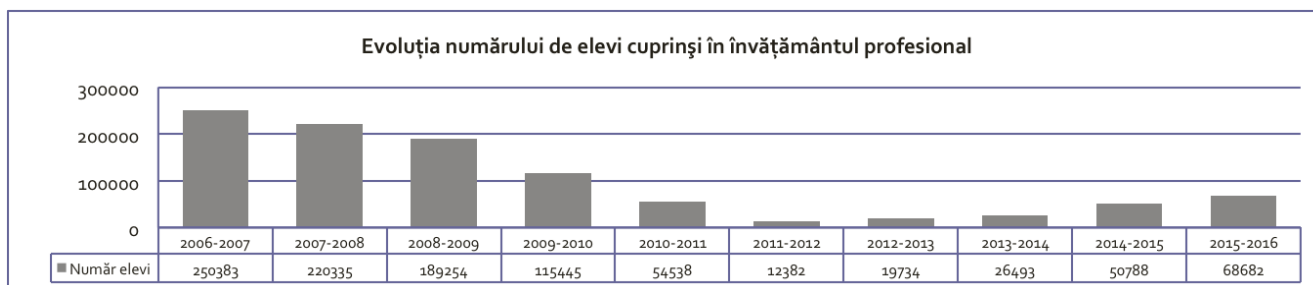
Evoluția rezultatelor la examenul de bacalaureat, pe filiere, la învățământul liceal

Promovabilitatea – indicator calculat ca raport între nr. candidaților care au promovat examenul și nr. candidaților care s-au prezentat la examen

Rata de succes – indicator calculat ca raport între nr. candidaților care au promovat examenul și nr. candidaților care s-au înscris la examen

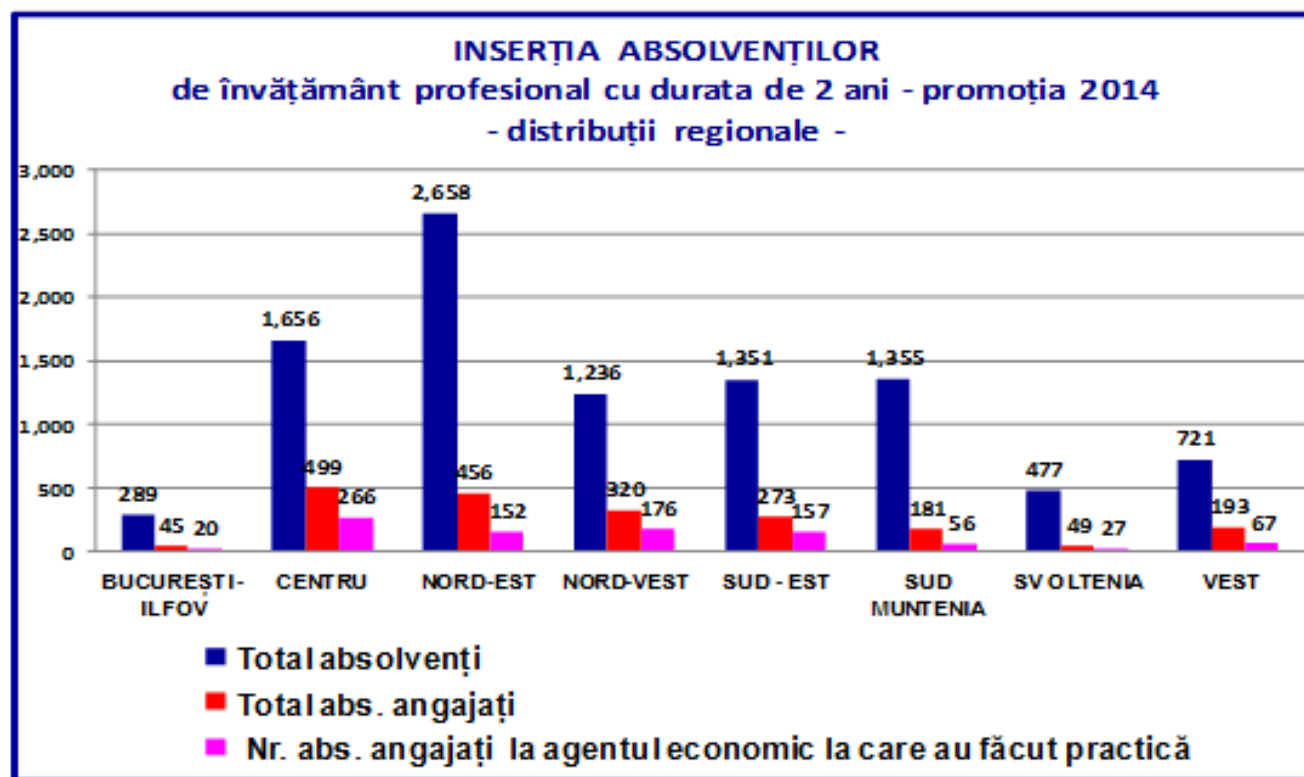
1.4 INSERȚIA ABSOLVENȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL

Analiza inserției profesionale a absolvenților învățământului profesional cu durata de 2 ani, promoția 2014, arată că, din totalul de 12.153 elevi înscriși la început de ciclu de școlarizare, au finalizat învățământul profesional 9.743 elevi (80,17%). Numărul elevilor care au finalizat învățământul profesional cu durata de 2 ani și au obținut un certificat de calificare profesională a fost de 9.192 absolvenți, respectiv 94,34% din totalul absolvenților.

Numărul total al absolvenților care au fost angajați⁹, până la data de 30 octombrie 2014, a fost de 2.016 absolvenți, ceea ce reprezintă 20,69 % din totalul absolvenților. Dintre aceștia, 921 absolvenți au fost angajați la agentul economic la care au efectuat practica și 1.095 absolvenți au fost angajați la alți agenți economici.

Un număr de 3.175 absolvenți din total promoției 2014 a continuat studiile, ceea ce reprezintă 32,19 %.

Pe regiuni de dezvoltare, situația inserției profesionale a absolvenților învățământului profesional, cu durata de 2 ani, se prezintă conform graficului de mai jos.

Pentru învățământul profesional cu durata de 3 ani, analiza inserției profesionale pentru prima generație de absolvenți va fi disponibilă în anul 2017.

⁹ Conform datelor transmise de inspectoratele școlare

2. CONCEPTUL SUPUS DEZBATERII PUBLICE

2.1 PROPUNERILE INCLUSE ÎN DOCUMENT VIZEAZĂ

- clarificarea specificului programelor de formare în sistem profesional-dual până la nivelul 5 de calificare, inclusiv (tehnician superior);
- mobilitatea elevilor în ambele sensuri, între ruta profesională și învățământul liceal;
- solicitările mediului economic privind formarea în sistem profesional-dual;
- provocările privind implementarea formării în sistem profesional-dual în România;
- acțiunile ce trebuie realizate pe termen scurt și mediu.

Aceste propuneri răspund acțiunilor prioritare care urmăresc îmbunătățirea învățării la locul de muncă și creșterea atractivității, a calității și a relevanței învățământului profesional și tehnic, stabilite prin strategiile MENCȘ.¹⁰

2.2 PROPUNERE PRIVIND OPȚIUNILE ABSOLVENȚILOR DE CLASA a VIII-a

Se propune introducerea **rutei profesionale „complete”**, astfel încât să se poată asigura pregătirea elevilor, după finalizarea clasei a VIII-a, pentru calificări profesionale până la nivelul 5 inclusiv, rută orientată către nevoile imediate ale pieței muncii.

Ruta profesională este construită prin:

- **redefinirea învățământului profesional cu durata de 3 ani¹¹**, organizat după clasa a VIII-a - ca program de formare în sistem profesional-dual, care asigură nivelul 3 de calificare, nivel corespunzător unui **muncitor calificat** (ex. *mecanic auto, bucătar, horticultor*);
- **introducerea programului de formare în sistem profesional-dual nivelul 4** de calificare, nivel corespunzător unui **tehnician** (ex. *tehnician în gastronomie, tehnician în agricultură*);
- **introducerea programului de formare în sistem profesional-dual nivelul 5** de calificare, nivel corespunzător unui **tehnician superior** (ex. *tehnician nutriționist, tehnician protecția plantelor*).

¹⁰ Corelarea cu măsurile din strategiile MENCȘ este prezentată în anexă

¹¹ Acest program reprezintă învățământul profesional cu durata de minimum 3 ani reglementat prin Legea Educației Naționale, redefinit prin creșterea ponderii curriculumului în dezvoltare locală, elaborat în parteneriat între operatorii economici și unitățile de învățământ

FORMAREA ÎN SISTEM PROFESIONAL-DUAL		
Program de formare în sistem profesional-dual NIVEL 3	Program de formare în sistem profesional-dual NIVEL 4 (PROPUNERE)	Program de formare în sistem profesional-dual NIVEL 5 (PROPUNERE)
<ul style="list-style-type: none"> durata: 3 ani nivelul de calificare: 3 CNC¹² nivelul de educație al programului: ISCED¹³-P 352 grupul țintă: absolvenți ai clasei a VIII-a din seria curentă și din seriile anterioare condiții de acces: promovarea clasei a VIII-a program de formare: <i>teorie/cultură generală și de specialitate – 55%, pregătire practică – 45%</i> 	<ul style="list-style-type: none"> durata: 1 – 3 ani (în funcție de calificare și traseul de pregătire urmat anterior) nivelul de calificare: 4 CNC nivelul de educație al programului: ISCED-P 353 grupul țintă: absolvenți ai învățământului în sistem profesional-dual de nivel 3; absolvenți ai stagiilor de pregătire practică; absolvenți ai clasei a XI-a de liceu condiții de acces: promovarea formării în sistem profesional-dual de nivel 3, a stagiilor de pregătire practică sau a clasei a XI-a de liceu program de formare: <i>teorie/cultură generală și de specialitate între 20% și 30%, pregătire practică între 80% și 70%¹⁴</i> 	<ul style="list-style-type: none"> durata: 1 – 3 ani nivelul de calificare: 5 CNC nivelul de educație al programului ISCED-P 453 grupul țintă: absolvenți ai programelor de formare în sistem profesional –dual nivel 4; absolvenți ai clasei a XII-a/XIII-a de liceu condiții de acces: promovarea formării în sistem profesional-dual de nivel 4 sau a clasei a XII-a/a XIII-a de liceu program de formare: <i>teorie/cultură generală și de specialitate – 25%, pregătire practică – 75%</i>
OPȚIUNI DUPĂ ABSOLVIRE		
<ul style="list-style-type: none"> trasee de continuare a studiilor posibile: clasa a XI-a de liceu trasee profesionale posibile: <ul style="list-style-type: none"> formare în sistem profesional-dual, nivel 4 CNC; piața muncii 	<ul style="list-style-type: none"> trasee de continuare a studiilor posibile: clasa a XI/a XII-a de liceu trasee profesionale posibile <ul style="list-style-type: none"> formare în sistem profesional-dual, nivel 5 CNC piața muncii 	<ul style="list-style-type: none"> trasee de continuare a studiilor posibile: <ul style="list-style-type: none"> clasa a XII/a XIII-a de liceu, pentru absolvenții care nu au finalizat învățământul liceal învățământul superior, pentru absolvenții cu diplomă de bacalaureat piața muncii

Organizarea programelor de formare

Inițierea programului de formare

Unitățile de învățământ în parteneriat cu operatorii economici pentru nivelurile 3 și 4

Operatorii economici pentru nivelul 5

Recrutarea și înscrierea elevului

Unitățile de învățământ în parteneriat cu operatorii economici

Organizarea și desfășurarea programului de pregătire

Partajată între unitățile de învățământ și operatorii economici

¹²Cadrul Național al Calificărilor

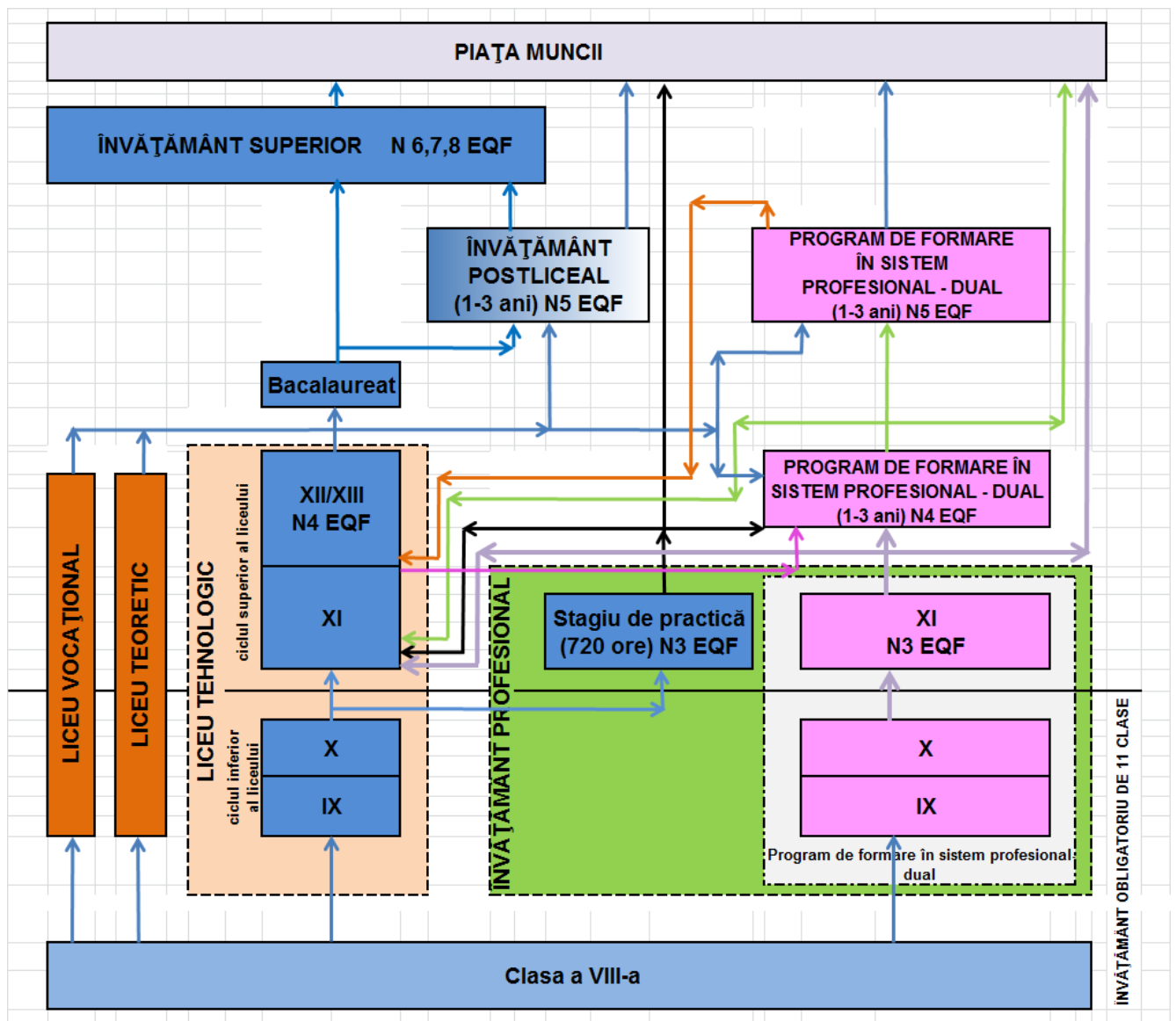
¹³ Clasificare conform ISCED 2011

¹⁴ Pondere care să asigure același nivel ca al absolvenților clasei a XI-a din învățământ liceal astfel încât, la finalizarea formării profesionale în sistem dual, absolvenții pot intra în clasa a XII-a învățământ liceal pentru continuarea studiilor în scopul obținerii nivelului ISCED 4 și susținerii examenului de bacalaureat

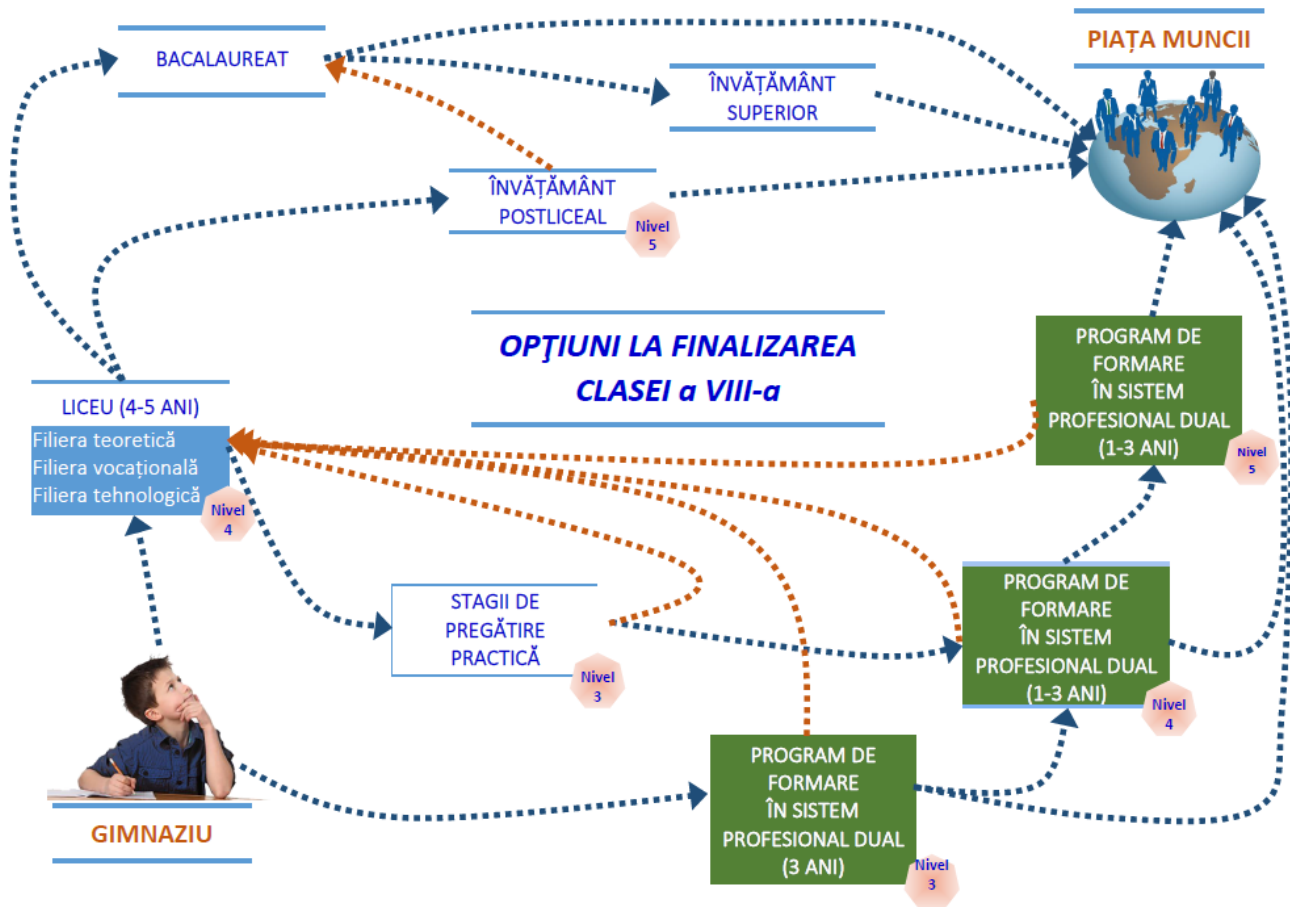
2.3 MOBILITATEA ELEVILOR

- În interiorul rutei profesionale – acces direct către nivelul de calificare superior;
- De la ruta profesională către ruta mixtă¹⁵ – prin recunoașterea rezultatelor învățării în cadrul învățământului liceal tehnologic și învățământului postliceal;
- De la ruta mixtă către ruta profesională – acces direct după finalizarea învățământului obligatoriu.

Opțiunile absolvenților de clasa a VIII-a - propunere

¹⁵ Ruta mixtă este formată din învățământ liceal – învățământ postliceal, care asigură pregătire profesională și pregătire academică pentru calificări aferente nivelurilor 3, 4 și 5

3. CONDIȚII DE IMPLEMENTARE PENTRU FORMAREA ÎN SISTEM PROFESIONAL-DUAL

Această secțiune prezintă principalele condiții necesare pentru implementarea programelor de formare în sistem profesional - dual, rezultate din experiența mediului educațional și pe baza solicitărilor mediului economic.

Dialogul cu mediul economic a relevat, în principal, următoarele provocări:

- necesitatea introducerii unei modalități de formare profesională, similară sistemului dual organizat în alte state, ca traseu de pregătire după clasa a VIII-a, bazat pe un contract individual de formare profesională;
- necesitatea acordării de facilități fiscale suplimentare operatorilor economici implicați în formarea profesională, organizată după modelul sistemului dual;
- nevoia unor reglementări privind certificarea formatorilor/ îndrumătorilor pentru practică de la agentul economic;
- introducerea posibilității ca organizațiile patronale, clusterelor, grupurile de firme să inițieze formare în sistem profesional - dual și să organizeze componenta de pregătire practică pentru firmele pe care le reprezintă;

- revizuirea cadrului instituțional care reglementează implicarea agenților economici și răspunerile partenerilor implicați (ex.: în mecanismele decizionale la toate nivelurile, procesul de selecție și de pregătire a elevilor, elaborarea curriculumului de specialitate, certificarea calificării profesionale);
- creșterea ponderii învățării la locul de muncă și integrarea unei părți a culturii generale în curriculumul de specialitate, pentru pregătirea profesională;
- externalizarea examenului de certificare a calificării profesionale obținute prin învățământul profesional și tehnic;
- utilizarea creditelor transferabile, pentru flexibilizarea traseelor de formare profesională și de continuare a studiilor;
- creșterea limitei de vârstă de la 18 ani la 25 ani, vârstă până la care absolvenții învățământului obligatoriu care întrerup studiile pot finaliza, gratuit, cel puțin un program de pregătire profesională organizat pe modelul sistemului dual;
- facilități suplimentare acordate de la bugetul de stat elevilor pentru creșterea mobilității teritoriale a acestora (subvenționarea integrală a transportului școlar, subvenționarea costurilor legate de cazare și masă la internate);
- reducerea/flexibilizarea numărului minim de elevi la clasă.

3.1 TIPUL DE CONTRACT ÎNCHEIAT ÎNTRE ELEV ȘI OPERATORUL ECONOMIC – OPȚIUNI POSIBILE

Prezentăm mai jos opțiunile posibile privind tipul de contract care reglementează formarea în sistem profesional-dual, încheiat între elev și operatorul economic:

- Contract de calificare profesională – tip de contract reglementat prin Codul Muncii**
  - se încheie ca anexă la un contract de muncă
  - se poate utiliza începând cu vârsta de 16 ani
- Contract individual de formare în sistem profesional-dual – tip de contract nou, necesită reglementare**
  - poate fi definit ca o formă specială de contract de formare profesională (Codul Muncii)
- Contract de practică pentru formarea în sistem profesional-dual – tip de contract nou ce necesită reglementare**
  - poate fi definit pornind de la reglementările actuale privind contractul de pregătire practică și metodologia de organizare și funcționare a învățământului profesional cu durata de 3 ani;
  - contractul de practică în sistem dual ar putea să se diferențieze de contractele actuale de pregătire practică, prin remunerarea elevilor sub formă de burse sau alte forme de sprijin și facilități acordate de către agenții economici.

3.2 PARTAJAREA COSTURILOR ÎNTRE BUGETUL DE STAT ȘI MEDIUL PRIVAT

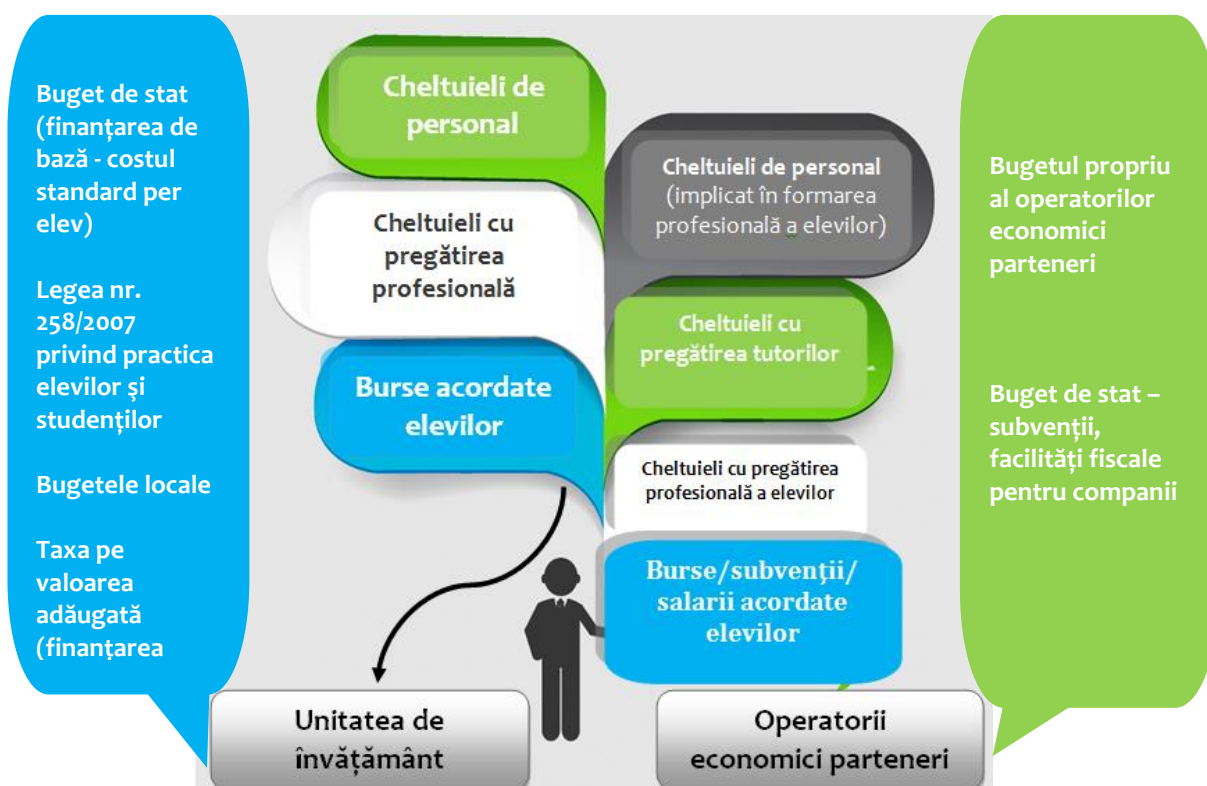
Propuneri de facilități pentru elevi

- acordarea bursei profesionale de la bugetul de stat pentru elevii care urmează un program de formare în sistem profesional-dual de nivel 4, până la împlinirea vârstei de 20 de ani;
- cuantumul bursei profesionale și pentru nivelul 4;
- subvenționarea integrală a transportului școlar, a costurilor legate de cazare și masă la internate pentru elevii care urmează un program de formare în sistem profesional-dual de nivel 3 și 4;
- acordarea de burse și alte facilități din partea companiilor.

Propuneri de stimulente și facilități fiscale pentru companii

- Extinderea ariei cheltuielilor eligibile deductibile fiscal, care să includă:
  - cheltuieli legate de pregătirea profesională a elevilor realizată în cadrul companiilor;
  - cheltuieli pentru echipamentele școlare achiziționate de angajatori și puse la dispoziția școlilor pentru formarea profesională a elevilor.
- Exceptarea de la plata contribuțiilor sociale datorate de angajator și angajat în cazul utilizării variantei de contract de formare profesională/calificare reglementat prin Codul Muncii (modelul de inspirație - facilități similare în Austria).

Partajarea costurilor de formare în sistem profesional-dual și sursele de finanțare

3.3 CERTIFICAREA COMPETENȚELOR – OPȚIUNI POSIBILE

- Organizarea/suținerea probelor de examen la operatorii economici – condiționată de acreditarea/autorizarea acestora;
- Examinare – extinderea listei de parteneri implicați în comisiile de examen, de ex. prin includerea camerelor de comerț și/sau a organizațiilor patronale;
- Asigurarea calității - extinderea listei de parteneri implicați în comisiile județene, de ex. prin includerea camerelor de comerț și/sau a organizațiilor patronale;
- Finanțarea organizării și desfășurării probei practice și de proiect partajată între bugetul de stat și mediul privat.

3.4 FLEXIBILIZAREA ADMINISTRATIVĂ – PROPUNERI

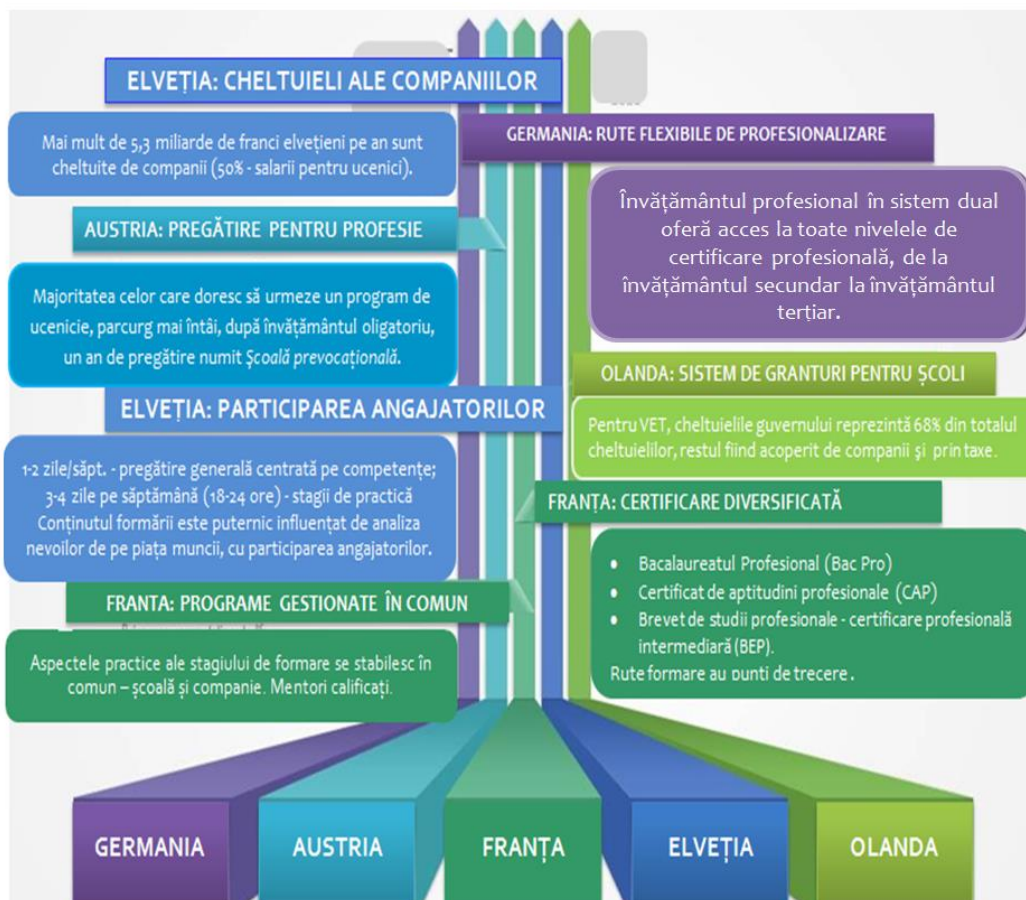
Pentru implementarea în condiții optime a programelor de formare în sistem profesional-dual se propun:

- flexibilizarea organizării grupelor de studiu pentru programele de formare în sistem profesional - dual:
  - posibilități de organizare a grupelor de studiu cu efective mai mici de elevi, în condițiile în care operatorii economici asigură finanțare;
  - posibilități de organizare a grupelor de studiu suplimentare, finanțate integral de către operatorii economici.
- flexibilizarea procesului de validare/aprobare a calificărilor, a standardelor de pregătire profesională și a curriculumului.

3.5 MODIFICĂRI LEGISLATIVE POSIBILE

- **Legea Educației Naționale** - reglementarea rutei de formare în sistem profesional-dual;
- **Codul Muncii** - în cazul în care se optează pentru varianta unui contract de formare profesională cu elemente de legislația muncii ;
- **Codul fiscal** - facilități fiscale pentru cheltuieli cu activitatea profesională a elevilor și dotarea cu echipamente a școlilor;
- **Reglementarea Cadrelui Național al Calificărilor din România.**

4. Aspecte ale programelor de formare profesională în sistem dual din Europa

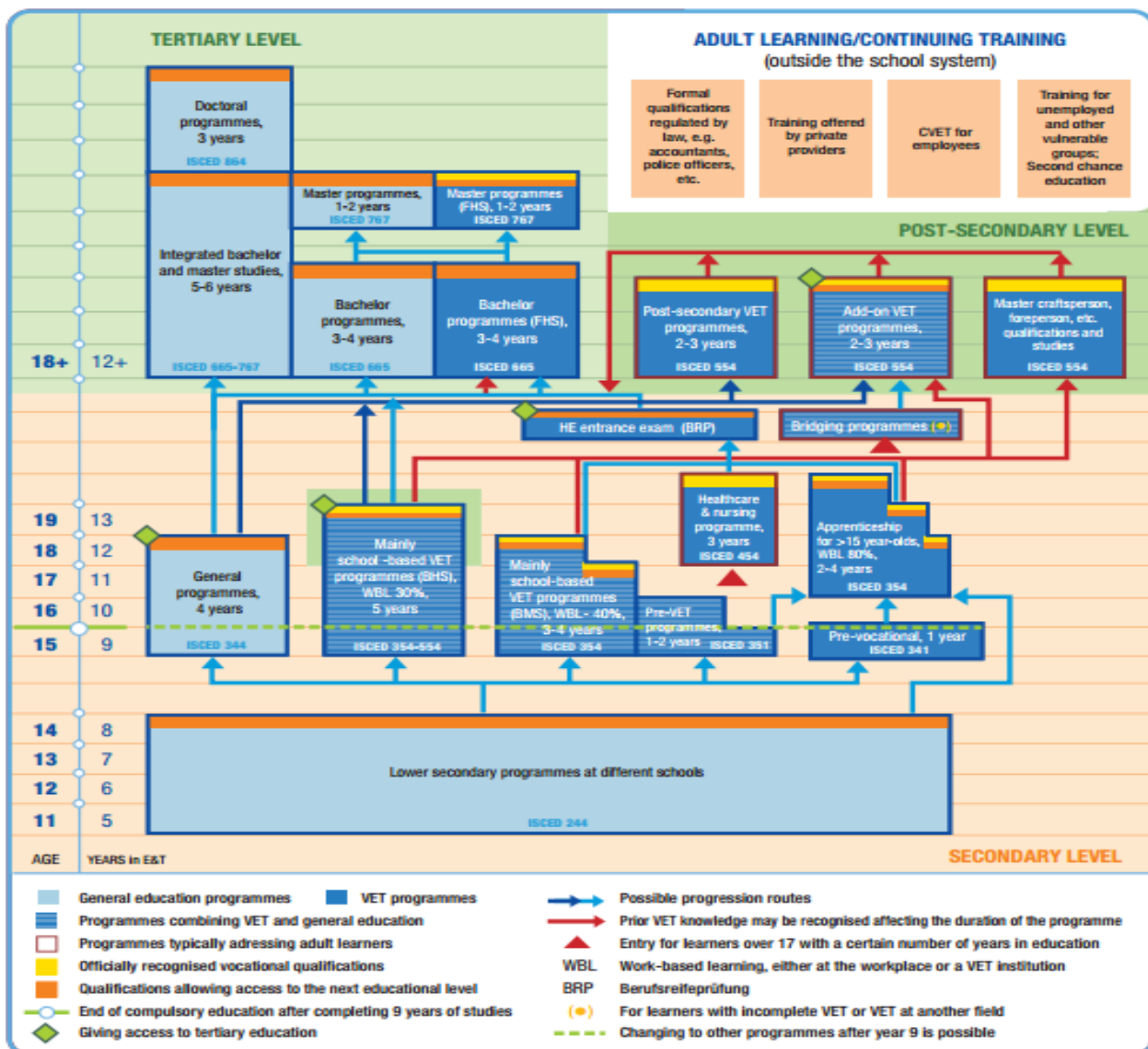

Propunerile din acest document au fost elaborate pe baza unei analize a modului în care este organizat sistemul dual în țări precum Austria, Elveția, Franța, Germania și Olanda. O sinteză a acestei analize este prezentată ca anexă.

AUSTRIA

Pentru a încuraja tinerii să aleagă ucenicia ca bază pentru dezvoltarea viitoarei cariere profesionale, ucenicia poate fi urmată de:

- o pregătire specializată de 2-3 ani pentru obținerea unui nivel superior de calificare;
- susținerea bacalaureatului profesional (Berufsmaturität), care permite accesul în învățământul superior. Obținerea bacalaureatului profesional este facilitată de cursuri pregătitoare, care pot fi urmate în acest scop în paralel cu programele de ucenicie sau după ucenicie. Bacalaureatul profesional pentru absolvenții de ucenicie constă, în principiu, în examene la limba germană, matematică, limbă modernă, de specialitate în funcție de domeniul de pregătire urmat.

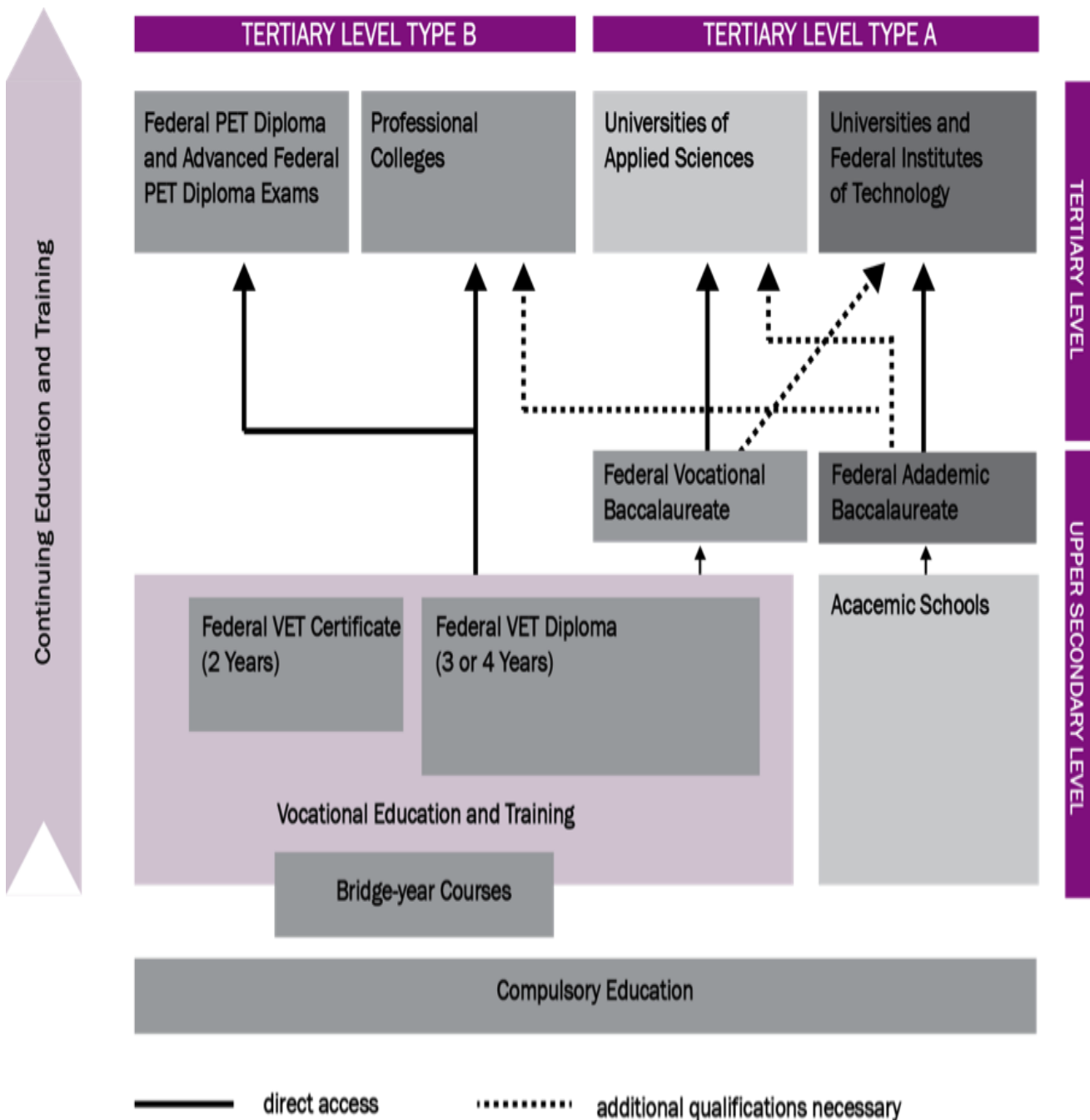

NB: This is a simplified chart based on a common format for all countries in EU-28+Norway and Iceland.
ISCED-P2011. EQF levels are being discussed.
Source: Cedefop and ReferNet Austria.

ELVEȚIA

Cele mai multe programe de educație și formare profesională (VET) sunt de tip dual (adică instruire clasă part - time la o școală combinată cu o ucenicie part - time la o companie gazdă). Există în jur de 250 de astfel de programe VET ce pot fi alese. Programele VET răspund foarte bine necesităților de pe piața muncii, atât în ceea ce privește locul de muncă, abilitățile cerute, cât și numărul de locuri disponibile. Dezvoltarea programelor de formare fiind flexibilă și apropiată de evoluția pieții muncii, conduce la faptul că Elveția este printre țările cu cea mai mică rată de șomaj în rândul tinerilor.

După învățământul obligatoriu, există două rute educaționale în Elveția:

- VET – învățământ profesional secundar
- PET – învățământ profesionalizat terțiar.

Există o mare varietate de opțiuni educaționale suplimentare deschise pentru elevi, în timpul școlarizării, la fiecare nivel (VET și PET).

Elevii care au absolvit învățământul secundar inferior și au atins vârsta de 14 ani pot aplica pentru o formare duală la o companie (în unele cazuri fiind necesară promovarea unui examen de admitere). În general, criteriile de selecție a unui elev la VET includ performanța elevului în învățământul secundar inferior, documentele de aplicare și un interviu. Anumite companii solicită, de asemenea, ca elevii să treacă un test de aptitudini.

Între învățământul obligatoriu și nivelul secundar superior VET, există o perioadă de tranziție de un an (Brigde –yearcourses) care include activități practice de formare și de pre-ucenicie, concepute pentru a pregăti elevii pentru accesul în VET.

După anul pregător, elevii au următoarele programe de formare:

- **Programele VET de doi ani**, care conduc la obținerea unui **Certificat VET** recunoscut la nivel federal. Acest certificat oferă o calificare care se potrivește unui anumit profil ocupațional (domeniu ocupațional).

Absolvenții programului de 2 ani se pot înscrie direct în următorul program de formare:

- **Programele VET de 3-4 ani** conduc la obținerea unei **Diplome VET** recunoscută la nivel federal. Acest program oferă elevilor abilitățile necesare să efectueze o activitate specifică și să obțină accesul la nivelul terțiar de formare (PET).

FRANȚA

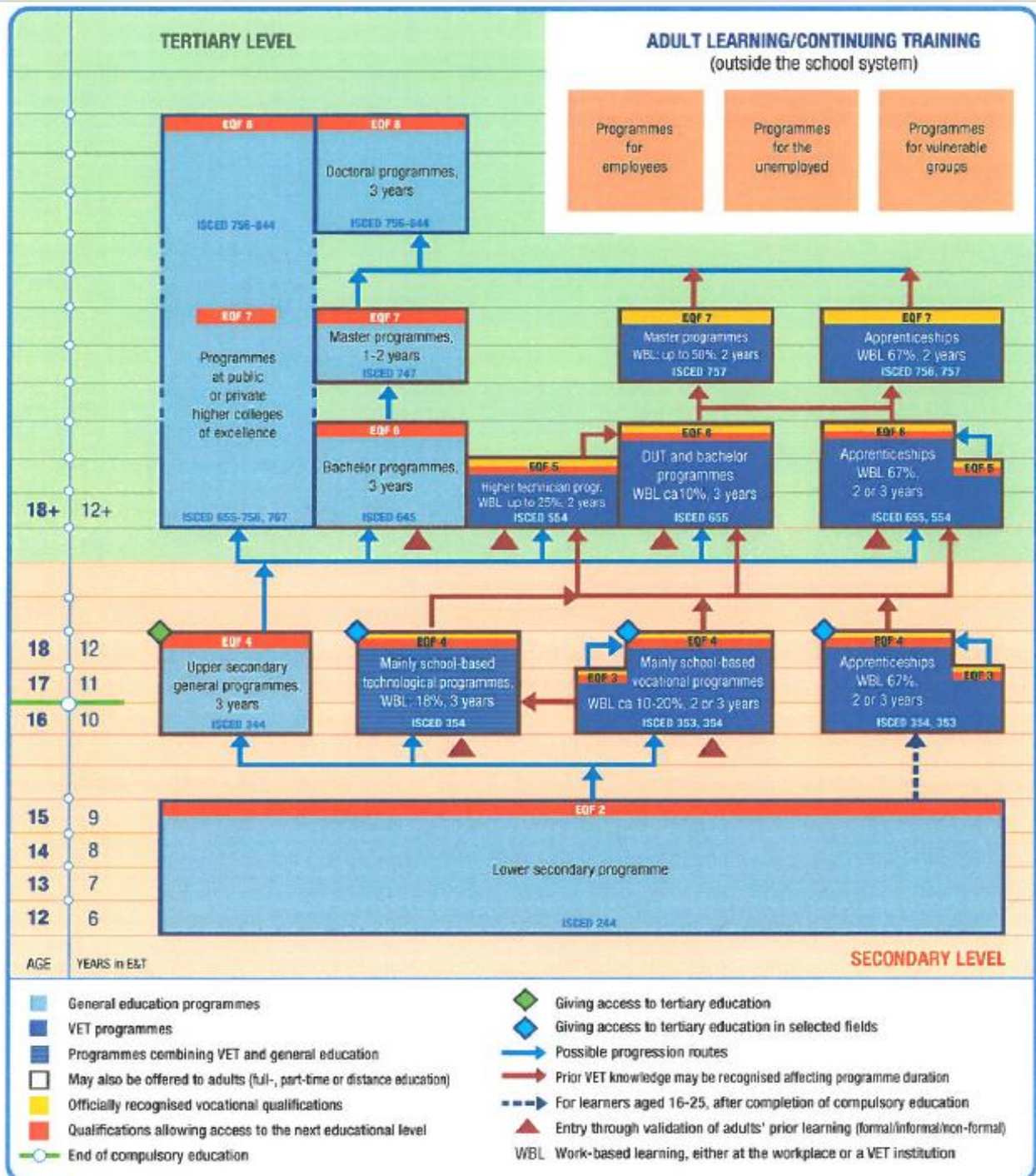
După finalizarea învățământului secundar inferior, elevii pot opta pentru continuarea studiilor pe una dintre rutele: generală, tehnologică sau profesională. Ruta profesională oferă posibilitatea de a învăța o meserie prin intermediul cursurilor în sistem dual.

Cursurile în sistem dual se desfășoară fie în liceele profesionale, fie prin ucenicie în cadrul unui centru de formare a ucenicilor (*Centre de Formation pour Apprentis* - CFA).

La finalizarea studiilor ciclului secundar inferior, elevii care doresc să urmeze învățământul profesional și tehnic pot opta pentru una dintre cele două rute – una de 3 ani, finalizată cu Bacalaureatul Profesional (Bac Pro) și una de 2 ani, finalizată cu un Certificat de aptitudini profesionale (CAP).

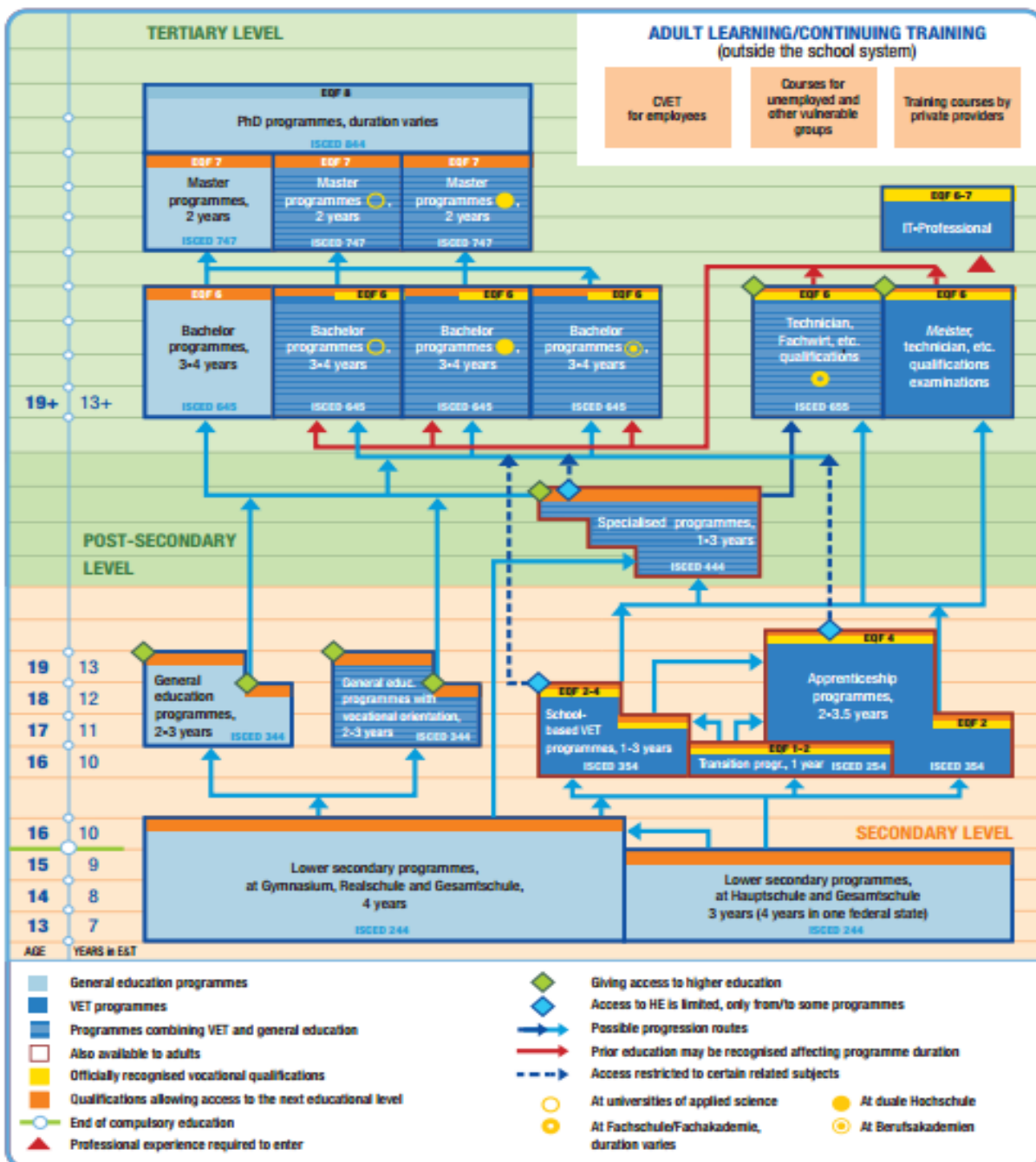
Cele două rute comunică între ele, elevii care încep ruta Bac Pro pot trece în anul II la ruta CAP, în timp ce elevii din anul II la CAP pot trece la ruta Bac Pro.

Pentru ruta Bac Pro există și posibilitatea solicitării unei certificări profesionale intermediare, după doi ani de studiu, numită Brevet de studii profesionale (BEP).

GERMANIA

Sistemul dual acoperă toate sectoarele economice și oferă formare profesională pentru aproximativ 330 ocupații/calificări. Locurile de formare sunt oferite de întreprinderile publice și private, în practicile profesilor liberale și, într-o anumită măsură, în gospodăriile private. Fiecare persoană care a absolvit învățământul obligatoriu are acces la formarea în sistem dual, fără cerințe suplimentare.

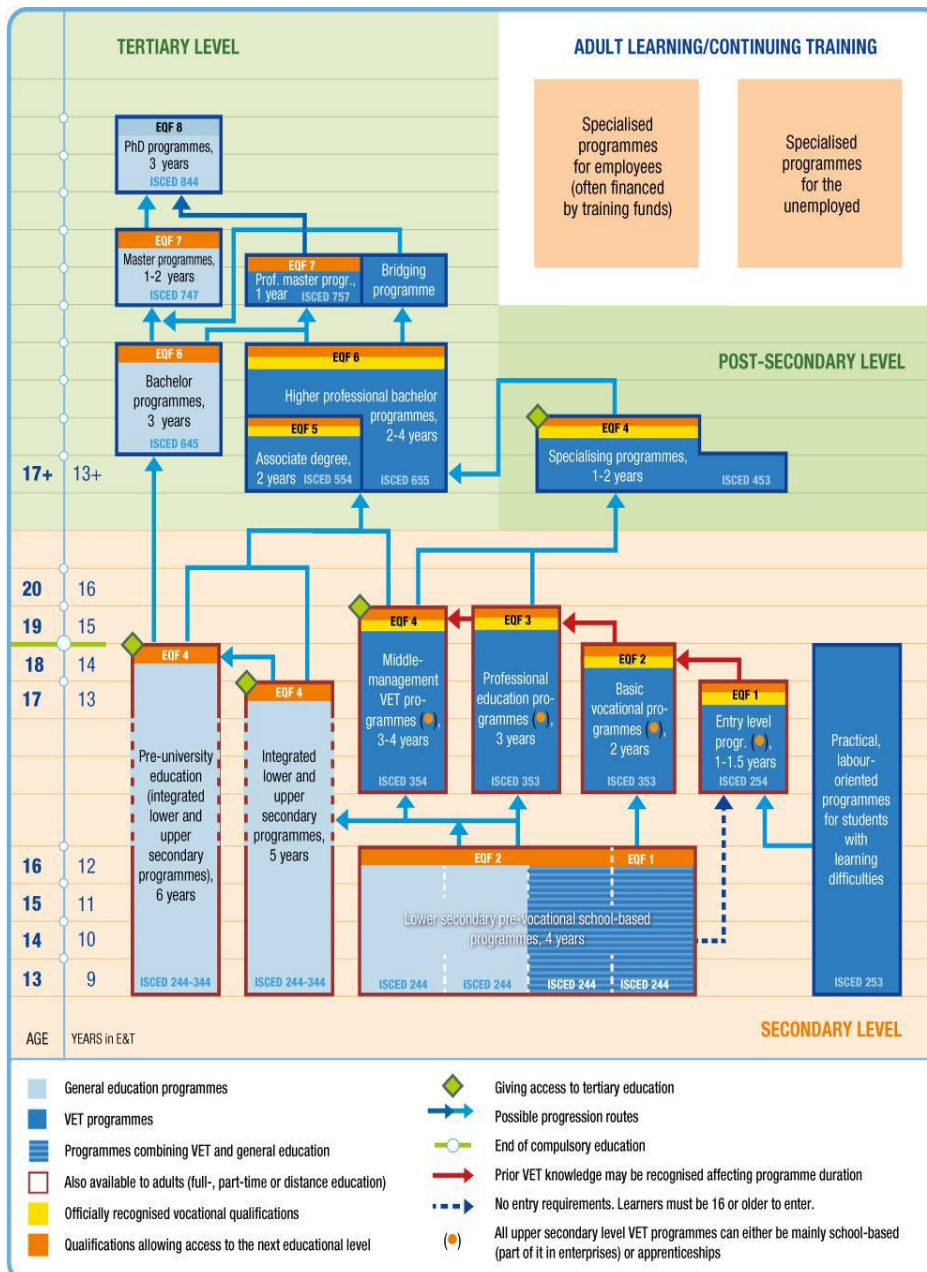

NB: This is a simplified chart, based on the unified approach used for the spotlights on VET in all EU-28 countries plus Iceland and Norway. ISCED-P 2011. EGF levels have not yet been defined for all qualifications. Source: Cedetop.

OLANDA

În Olanda, după învățământul primar (cu durata de 8 ani), la vârsta de 12 ani, elevii pot opta pentru unul dintre cele 4 trasee/tipuri de **învățământ secundar**:

- (1) Învățământ secundar inferior de pre-profesionalizare (*lower secondary pre-vocational school-based programmes, VMBO*) cu durata de 4 ani (12 -16 ani); presupune 4 trasee de învățare:
  - (a) Program de pregătire profesională de bază (*basic vocational programme, BL*)
  - (b) Program de pregătire profesională de middle – management (*middle -management vocational programme, KL*)
  - (c) Program combinat (*combined programme, GL*)
  - (d) Program teoretic (*theoretical programme, TL*)
- (2) Învățământ secundar general superior (*senior general secondary education, HAVO*) cu durata de 5 ani (12 – 17 ani)
- (3) Învățământ pre-universitar (**VWO**) cu durata de 6 ani (12 – 18 ani)
- (4) Formare/pregătire practică elementară (*elementary vocational training, PRO*).

5. CONSULTARE PUBLICĂ

Prezentul document este supus dezbaterii publice în vederea exprimării opiniilor tuturor actorilor interesați din mediul educațional, economic, societatea civilă și structurile partenariale la nivel regional și local (Consortii Regionale și Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social).

5.1 OBIECTIV

Colectarea opiniilor și propunerilor tuturor factorilor interesați cu privire la modificările propuse prin documentul concept „*Opțiunile de educație și formare profesională ale absolvenților de clasa a VIII-a*” care vizează:

- structura și conținutul opțiunilor de formare propuse;
- tipul de contract care reglementează relația elev-operator economic;
- partajarea costurilor de formare în sistem profesional – dual și sursele de finanțare;
  - o facilitățile pentru elevi
  - o stimulentele și facilitățile pentru companii
- certificarea competențelor profesionale ale elevilor;
- nivelul de flexibilitate administrativă.

5.2 MODALITĂȚI DE CONSULTARE

În scopul obținerii unui feed-back relevant în raport cu obiectivul propus, consultarea partenerilor sociali vizează o largă participare din partea tuturor factorilor interesați. În acest scop, dialogul public se va realiza prin următoarele modalități:

- consultare on-line prin transmiterea propunerilor și observațiilor la adresa de e-mail: consultare-dual@tvvet.ro. Propunerile și observațiile pot fi transmise în perioada 19 mai – 16 iunie 2016.
- invitații adresate profesorilor, reprezentanților elevilor și părinților, reprezentanților partenerilor sociali în vederea participării la consultare;
- întâlniri față în față cu reprezentanți ai partenerilor sociali, organizate la nivel regional;
- dezbateri națională cu partenerii sociali;

5.3 PARTENERI SOCIALI CONSULTAȚI

Consultarea on-line vizează o largă participare din partea tuturor grupurilor de factori interesați: elevi, părinți, agenți economici, reprezentanți ai diferitelor instituții, sindicate, patronate, ONG-uri.

Întâlnirile față în față la nivel regional vizează următoarele categorii de parteneri sociali: autorități locale, instituții de învățământ preuniversitar, instituții de învățământ superior, operatori economici, patronate, sindicate, agenții județene pentru ocuparea forței de muncă, camere de comerț și industrie, agenții pentru dezvoltare regională, ONG-uri.

Dezbaterea națională vizează următoarele categorii de instituții și parteneri sociali: autorități publice centrale și instituții publice, ambasade, camere de comerț, asociații patronale și sindicale, ONG-uri.

Documentul de politică publică va fi consolidat în urma procesului de consultare publică derulat în perioada 19 mai – 16 iunie 2016.

În funcție de varianta agreată și promovată în urma consultării publice, vor fi dezvoltate, în parteneriat cu actorii sociali, toate celelalte componente care vizează programele de formare în sistem profesional-dual.